

IV. 3. Pogromistické akcie v Piešťanoch a Trnave

Dokument 98

Hlásenie Okresného úradu v Piešťanoch Prezidiu krajinského úradu v Bratislave z 12. 2. 1939 o ustanovujúcej schôdzi Slovensko-nemeckého spolku.

OKRESNÝ ÚRAD V PIEŠŤANOCH.

Číslo. 132/1939 prez.

Predmet: Piešťany – ustavujúca schôdza slovensko-nemeckého spolku.

Prezídium krajinského úradu v Bratislave.

Piešťanský obecný účtovník, František Bielek, spolu s obecným zverolekárom Dr. Františkom Reiterom, predsedom nemeckej strany v Piešťanoch, pozval obežníkom zástupcov úradov, miestneho verejného života a priateľov Nemcov na 20. hod. dňa 8. februára 1939 do hotelu Metropol v Piešťanoch na ustavujúcu schôdzu predmetného spolku.

O tejto schôdzi dozvedely sa mimo pozvaných i širšie vrstvy miestneho obyvateľstva, lebo do schôdzovej miestnosti prišlo asi 500 osôb, medzi nimi asi 400 robotníkov, z ktorých veľká čiastka bola predtým v komunistickej strane organizovaná.

Na schôdzi predsedal Jozef Murgaš, dirigent živnostenského úverového ústavu v Piešťanoch a oblastný dôverník H.G. a za predsedníckym stolom zaujali miesta Karol Murgaš, šéf politického štábu H. G., Dr. František Reiter, predseda nemeckej strany v Piešťanoch, Laurenc Karbus, tajomník Gestapa z Viedne, František Bielek, obecný účtovník v Piešťanoch, František Boháč, r. kat. farár v Sokolovciach, okres Piešťany a ešte niektorí neznámi delegáti nemeckej strany z Bratislavy.

Schôdzu zahájil predseda. Potom prehovoril Dr. František Reiter v nemeckej reči, v ktorej zdôrazňoval potrebu spolupráce Nemcov a Slovákov. Tvrdil, že tunajší Nemci vždy podporovali Hlinkovú slovenskú ľudovú stranu, že Führer Hitler dopomohol Slovákom dosiahnuť samostatnosť Slovenska a že hospodárske záujmy Piešťan môžu byť splnené len Nemcami, ktorí húfnе navštívia toto kúpeľné miesto, ak sa v kúpeľnom riaditeľstve prevedie úplná očista od židov.

Po Dr. Reiterovi prehovoril Karol Murgaš. Spomenul dávnu históriu spolunažívania Nemcov a Slovákov v našich mestečkách, potom piešťanský manifest¹, na ktorom za slovenský národ Andrej Hlinka sa osvedčil pre osu

¹ Je to vystúpenie na zjazde HSLS v roku 1936.

Berlín-Rím. Vraj čím ďalej tým väčšími sa dokazuje správnosť požiadavky, aby sme spolupracovali s Nemcami. Prirodzene, že užšie zblíženie s Nemcami neznamená pre nás Slovákov žiadne nebezpečie, ba naopak náš rozkvet. Murgaš vyzdvihol ešte, že 6. október nemá byť využitý pre 40.000 dobre situovaných ľudí, ale pre povznesenie životnej úrovne chudoby.

Po Murgašovi krátko prehovoril ešte sokolský farár Boháč, ktorého heslá: modliť a udrieť, žida pri krste pod vodou držať 10 minút a podobné boly prítomnými s veľkým súhlasom prijaté.

Schôdza sa zakončila asi o 21 hod. 30 m. Verejný poriadok nebol porušený.

Piešťany, dňa 12. februára 1939.

(nečitateľný podpis)
okresný náčelník.²

SNA, fond Krajinský úrad – Prezídium, kartón 301, 12419/39 prez.

Dokument 99

Hlásenie policajného riaditeľstva v Bratislave-Zpravodajská odbočka Prezidiu krajinského úradu, ref. IV. z 23. 2. 1939 o situácii v Piešťanoch a o ilegálnej letákovkej akcii.

Prezídium policajného riaditeľstva v Bratislave
Zpravodajská odbočka.

Číslo: 589/1939 OZÚS.

Bratislava, dňa 23. februára 1939.

Vec: Illegálna letáková akcia a pomery
v Piešťanoch.
Príloh 10.

Prísne dôverné!

Prezidiu krajinského úradu, ref. IV v Bratislave.

Na rozkaz tamojšieho prezídia zo dňa 18. februára 1939 ešte toho dňa vyslané boly do Piešťan orgány tunajšieho úradu, aby tam previedly vyšetrovanie ohľadom ilegálne rozširovaných letákov a všeobecne ohľadom príčin nespokojnosti čiastky miestneho obyvateľstva. Po skončení vyšetrovania dňa 22. februára 1939 vyslané orgány podaly mi túto zprávu:

Pán okresný náčelník v Piešťanoch predostrel vyslaným orgánom tento skukový stav: V poslednom čase v Piešťanoch a okolí vznikly rozpory medzi

² Po dokumentom je prezentát Prezídia krajinského úradu v Bratislave, dátum 14.2.1939 a číslo 12419. Ako aj pečiatka Na vedomie vzaté - ad acta. Dňa 20.2.1939 a nečitateľný podpis: